

Søknad

Søknadsnr.	2019-0090	Søknadsår	2019	Arkivsak
Støtteordning	Tilskot til nærings- og samfunnsutvikling 2019			
Prosjektnavn	Bærekraftig campingnæring i Sogn og Fjordane			

Kort beskrivelse

Prosjektet er et regionalt og nasjonalt utviklingsprosjekt for campingnæringen. Det er fokus på kompetansefremmende tiltak for næringen innenfor bl.a. digitalisering og bærekraft, samt lokalt samarbeid. Campingbedriftene i samarbeidet har høyt motiverte drivere som har vilje til å satse og som ønsker å utvikle norsk campingnæring. Prosjektet vil bidra til økt regional verdiskaping, et mer bærekraftig reiseliv, attraktive reisemål og økt sysselsetting.

Prosjektbeskrivelse

49 campingbedrifter fra store deler av landet, hvorav 6 bedrifter fra Sogn og Fjordane, deltar i utviklingsnettverket Nasjonal klynge for campingnæringen. Prosjektet har tidligere mottatt prosjektmidler fra andre fylkeskommuner. Prosjektmidlene har bidratt til kompetanseheving og et løft for campingnæringen - også for bedriftene fra Sogn og Fjordane.

Nettverksprosjektet videreføres i 2019, etter massivt ønske fra deltakerbedriftene. Det søkes om midler til prosjektklyngen for oppgaver knyttet til kompetanseheving og regional utvikling av næringen gjennom samarbeid med andre.

Prosjektet har fokus på oppgaver som kompetanseheving, digitalisering, kundereisen og samarbeid med landbruksnæringen om lokale opplevelser og lokal mat. Prosjektet vil videre organisere møtearenaer og regional utvikling av bærekraftige konsepter.

Regional utvikling

Prosjektet gir god regional utvikling for campingnæringen og bidrar med positive ringvirkninger for regionalt næringsliv.

Høsten 2018 arrangerte Nasjonal klynge for campingnæringen en nasjonal campingkonferanse i Stjørdal med 90 deltakere. Denne ga motivasjon i regionen til samarbeid og produktutvikling.

Det vil gjennomføres regionale møter, hvor det skapes møteplasser for erfaringsutveksling, og en arena for kompetanseheving. Gjennom deltakelse i nettverket vil bedriftene få kunnskap til å gjennomføre tiltak som kan heve bransjens attraktivitet regionalt.

Det vil oppmuntres til økt samarbeid med lokale og regionale aktører innenfor aktiviteter, opplevelser, servering, kulturtilbydere, handelsstand og øvrige tjenestetilbydere, som kan gi mersalg for lokalt næringsliv. Det er også fokus på sesongforlengende tiltak, for å bidra til et helårige arbeidsplasser i regionen.

Prosjektet er i høy grad kompetansefremmende for campingnæringen. Det betyr at tiltak som gjennomføres i prosjektet skal bidra til økt kunnskap. Prosjektet vil gi god utvikling for den enkelte

deltakerbedrift, og et velfungerende nasjonalt nettverk bidrar til god erfaringsutveksling og læring mellom bedriftene i de ulike landsdeler, som kan gi et løft for bedriftene på et regionalt nivå.

Vi vil også se på hvordan campingbransjen kan gjøre seg mer attraktiv og øke verdiskapingen ved hjelp av digitale tjenester. Prosjektet har som mål å identifisere gode digitale løsninger for gjesten, og som samtidig vil være arbeidsbesparende verktøy for bedriften.

Det rettes også stort fokus på bærekraft. Regjeringen har vedtatt at det skal gjennomføres et grønt skifte i Norge, og dette prosjektet er et bidrag fra reiselivet.

Dagens campingnæring har et godt utgangspunkt for å bli bærekraftige bedrifter. Campingplassene er lokalisert tett på naturen og har kort vei til lokale natur- og kulturtilbud. Hovedmarkedet for campingplassene er nærmarkedene i Norden og Nord-Europa, og svært få kommer med fly fra fjerntliggende destinasjoner. Videre har majoriteten av campingplassene lokale eiere, slik at verdiskapingen og omsetningen fra campingplassene legges igjen lokalt.

Campingbedriftene i prosjektet er seriøse og motiverte bedrifter som er gode rollemodeller for næringen, og som kan bidra til å utvikle bærekraftige campingprodukt og sikre næringens konkurranseevne.

Prosjektet gir god utvikling for den enkelte deltakerbedrift. Den enkelte bedriftsleder får styrket selvtilliten, og et velfungerende nasjonalt nettverk bidrar til god erfaringsutveksling og læring mellom bedriftene i de ulike landsdeler.

Det er gode fremtidsutsikter for norsk reiseliv. En økt attraktivitet for camping kombinert med stadig forbedrede reiselivsprodukter, gjør at campingnæringen har positive forventninger for de nærmeste sesonger.

Campingnæringen gir stor overrissling til andre næringer, som f.eks. handel, servering, opplevelses- og aktivitetsbedrifter, lokale matprodusenter og landbruksnæring. Én krone omsatt i campingbedriften gir 3-5 kroner til andre næringer.

Utviklingen i bedriftene er tett koblet til stedet hvor de drives. De er utfra undersøkelser gode motorer for å øke den lokale og regionale verdiskaping hos andre aktører. Derfor vil det samfunnsmessig være en god investering at virkemiddelapparatet på ulike nivåer tar del i utviklingen av campingnæringen for å gjøre den mer markedsorientert og robust for å øke den lokale verdiskapingen.

Til dette prosjektet søkes det om kr 20 000 pr. bedrift i fylket pr. år, dvs. totalt kr 120 000 for år 2019 og kr 120 000 for år 2020.

Kontaktopplysninger

Funksjon	Navn	Adresse/poststed	Mobil
Søker / Prosjekteier	Nasjonal klynge for campingnæringen Org.nr:944459480	Norsk Turistutvikling AS Fåberggt. 153B 2615 LILLEHAMMER	91156504
Kontakt- person	Norsk Turistutvikling v/Kjell Ove Solbakken	Fåberggt. 153 B 2615 LILLEHAMMER	91156504
Prosjekt- leder	Norsk Turistutvikling v/Kjell Ove Solbakken	Fåberggt. 153 B 2615 LILLEHAMMER	91156504

Mottatt offentlig støtte tidligere: Ja

2019:

Det er innvilget tilskudd fra fylkeskommunene i Vest-Agder, Aust-Agder, Telemark, Vestfold og Trøndelag på til sammen kr 720 000,-.

2018:

Midler fra Oppland fylkeskommune kr 150 000,-.

2017:

Midler fra Buskerud fylkeskommune kr 150 000,-.

Spesifikasjon

Bakgrunn

Campingplasser både i fylket og i Norge forøvrig er i hovedsak små og mellomstore bedrifter, ofte familieeide, som arbeider selvstendig og som er kjedeuavhengige. Dette betyr også at mange mangler nettverk og har få naturlige møteplasser hvor de kan drøfte erfaringer, utfordringer og løsninger med hverandre. Det har også manglet arenaer hvor campingbransjen kan få kunnskapspåfyll for sin næring.

Det har tidligere vært lite kunnskap om campingmarkedet og campingnæringen. Det er derfor etablert et nettverk bestående av campingplasser fra store deler av landet for å styrke satsingen på campingnæringen og for å øke kompetansenivået for ansatte og drivere av campingnæringen. I dag består Nasjonal klynge for campingnæringen av ca. 50 bedrifter fra mange av landets fylker.

Campingnæringen er en viktig del av reiselivsnæringen totalt sett, og for turister og reisendes opplevelse av fylket og reiselivs-Norge forøvrig. Opplevelsene og inntrykket gjestene får av campingplassene påvirker det totale bildet av fylket og Norge som ferieland. Det er derfor viktig at både campingbransjen stadig forbedrer sitt produkt. I et nettverk får bedriftene vekslet erfaringer, og de lærer av hverandres produktforbedringer og markeds kunnskap.

Det er en målsetting å få flere til å overnatte ved campingbedrifter og dermed øke lønnsomheten i næringen. Dette kan gjøres ved at campingplassene tilegner seg mer kunnskap om bl.a. markedet og digitalisering og foretar produktforbedringer på plassene. Samarbeid med andre aktører og tilbydere vil også bidra til et bedre reiselivsprodukt.

Økt attraktivitet for campingnæringen henger sammen med en innsats for å heve kvaliteten og produkttilbudet, samtidig som næringen har fokus på bærekraftige tiltak og er opptatt av samfunnsansvar for lokalbefolkning, lokalt næringsliv, turister, natur og miljø. Som en videreføring av denne målsettingen, vil det skape gode ringvirkninger for lokalsamfunn og lokalt næringsliv, som alle vil profitere på at campingplassene får flere gjestedøgn, og at campingnæringen tar samfunns- og miljøansvar.

Det er videre sannsynlig et potensial for økt konkurransekraft og omsetning fra nasjonalt og internasjonalt marked ved større utnyttelse av digitaliseringsløsninger på ulike felt.

Campingnæringen utgjør en viktig del av det helhetlige og mangfoldige overnattingstilbudet i reiselivs-Norge. Næringen omfatter ca. 650 statistikkpliktige bedrifter fordelt over hele landet, og hadde 7,4 millioner gjestedøgn i 2018. Campingnæringen skaper betydelige arbeidsplasser, og gir overrissling for opplevelsesnæring, handelsstand og lokalsamfunn. Forbruksundersøkelser viser at overrisslingseffekten til annen næring er stor. Det betyr at en langt mer målrettet satsing på campingnæringen kan gi betydelige effekter i det lokale og regionale næringsarbeidet.

Næringen har et uttalt behov for en arena for erfaringsutveksling og kunnskapsoppbygging. Utviklingsprosjektet skal bidra til å løse felles utfordringer for hele bransjen, samtidig som det gjennom økt kunnskap skal påvirke til utvikling hos den enkelte campingbedrift. Bedrifter fra ulike landsdeler er viktig for en bred strategisk utviklingsprosess og for større evne til innovasjon og nyskaping.

Evalueringer viser at bedriftene har hatt utbytte av deltakelse i nettverket og utviklingsprosjektet.

Gjennom deltakelse i nettverket har de aller fleste bedriftene oppnådd økt gjestetilfredshet, gjestedøgn og omsetning, og bedriftene har bidratt til regional utvikling:

- Nær alle bedrifter har opplevd positiv utvikling i bedriften og personlig ved deltakelsen. Det gjelder bl.a. økt lønnsomhet og økt gjestetilfredshet. Økonomiske parametre har utviklet seg mer positivt enn snittet for bransjen.
- Bedriftene lærer av hverandre, og opplever økt motivasjon for satsing og investering. Resultatet er produktforbedring, økt standard og kvalitet.
- Bedriftene bidrar til regional utvikling. Det har vært økt fokus på regionalt samarbeid på tvers av bransjer, samt om å tilby pakker i samarbeid med bl.a. opplevelsesbedrifter og landbruksnæring. Bedriftene er motivert for regionalt samarbeid og rapporterer om økt interesse av samarbeid med andre bedrifter lokalt og regionalt.
- Campingnæringen er en viktig "distriktsbygger" med stor overrisslingseffekt for andre næringer.
- Det er fokus på en mer miljøvennlig og bærekraftig utvikling av næringen. Det synes å være et potensial for å utvikle bedrifter med bærekraftige og miljømessige tiltak.

Prosjektmål

Den langsiktige visjonen for klyngen er at camping skal bli en av de mest bærekraftige delene av norsk reiseliv!

Prosjektet har satt seg en høy ambisjon, og det vil jobbes målrettet for å nå dette målet. Med et bærekraftig fokus er det en målsetting å få enda flere til å overnatte ved campingbedrifter og å øke lønnsomheten og kompetansen i næringen.

Det er en målsetting at bedriftene i nettverket skal oppnå økt kompetanse og motivasjon til å gjennomføre bærekraftige tiltak som vil bidra til gode gjesteopplevelser og økt lønnsomhet regionalt. Dette vil bidra til å sikre arbeidsplasser og sysselsetting i lokalsamfunnene.

Herunder er delmålene å:

- Bidra til bedre gjesteopplevelse i hele kundereisen og øke campingnæringens attraktivitet
- Bidra til bærekraftig utvikling i campingnæringen gjennom konkrete tiltak
- Bidra til omstilling og digitalisering av næringen
- Styrke campingbedriftenes lønnsomhet og sikre arbeidsplasser, med sesongforlengelse og flere gjestedøgn større deler av året
- Heve kompetansen blant eiere, drivere og ansatte i campingnæringen
- Utvikle campingkonsept hvor natur-, kultur- og landbruksopplevelser inngår som viktige elementer
- Oppmuntre til samarbeid med lokale og regionale næringsaktører
- Bygge nettverk for erfaringsutveksling og kunnskapsoppbygging
- Omstilling og endring for å gjøre næringen i stand til å øke det internasjonale markedspotensialet
- Tilføre kommuner og øvrig forvaltning kunnskap om næringen

Campingbedriftene i Norge er i stor grad lokalisert i distriktene fordelt over hele landet, men også med et fåtall lokalisert i eller nær byer. Forbruksundersøkelser viser at overrissingeffekten til annen næring er stor. Det betyr at verdiskapingen gjennom en bærekraftig satsing på campingnæringen vil komme både fylket og hele Norge til gode, og bidra til å sikre flere helårs arbeidsplasser i fylket. En fortsatt målrettet satsing på campingnæringen kan altså gi betydelige effekter i det lokale og regionale næringsarbeidet.

Nytteverdien for deltakerbedriftene er økt og fornyet markeds- og produktkunnskap, samt kunnskap om teknologiske og digitale muligheter for næringen. Gjennom denne kunnskapen kan produkt tilpasses markedets behov, og næringen kan ta i bruk miljøvennlige og digitale løsninger som vil være til nytte for gjesten og som kan være kostnadsbesparende for bedriften.

Nytteverdien for lokalsamfunnet er like stor. Overrissingeffekten til andre næringer er betydelig. Det betyr at en økning i gjestedøgn for campingbedriftene vil sannsynlig bety en økning i omsetning for lokal handelsnæring, lokale opplevelses- og aktivitetstilbydere, for lokale matprodusenter og serveringsbedrifter, samt for øvrige lokale tjenestetilbydere.

Forankring

En del av bedriftene har i perioden juli 2013 - juli 2016 deltatt i "Nasjonalt Campingnettverk" gjennom Innovasjon Norges bedriftsnettverksprogram, og har hatt en solid forankring i Innovasjon Norges program og målsetting. Prosjektet har nå mottatt midler fra flere fylkeskommuner gjennom forankring i regionale utviklingsprogram.

NHO Reiseliv er prosjektansvarlige, og prosjektet er godt forankret i deres system. Det er nylig gjort et styrevedtak i NHO Reiseliv på at dette er et prioritert utviklingsprosjekt i deres organisasjon.

Reiseliv er en viktig næring i Sogn og Fjordane. Næringen er i stadig vekst, og antas å ha et stort utviklingspotensial. Verdiskapingsplanen for Sogn og Fjordane 2014-2025 trekker frem tre hovedmål for reiselivsutviklingen:

1. Økt verdiskaping
2. Flere helårsarbeidsplasser
3. Et mere bærekraftig reiseliv

Prosjektet det søkes midler til har sammenstillende målsetting som hovedmålene for reiselivssatsingen i Sogn og Fjordane.

Også utfordringer som trekkes fram i regjeringens reiselivsstrategi er sentrale for Sogn og Fjordane – innovasjon, et bærekraftig reiseliv, kvalitet, kompetanse, områdeutvikling og organisering. Prosjektet det søkes om her, har fokus på mange av disse utfordringene, og kan bidra til å forbedre campingopplevelsen og dermed også den helhetlige reiseopplevelsen i fylket.

I Stortingsmeldingen om reiseliv, Meld. St. 19 (2016-2017) blir det påpekt at reiselivsnæringen stod i 2015 for i overkant av fire prosent av verdiskapingen og nesten ni prosent av sysselsettingen i norsk reiseliv. Over 165 000 personer arbeider i reiselivsnæringen. Reiselivsnæringen er en viktig bidragsyter når det gjelder å sikre og skape nye arbeidsplasser, og næringen er en viktig sysselsetter av unge og personer med innvandrerbakgrunn. Det overordnede målet for næringspolitikken er størst mulig samlet verdiskaping i norsk økonomi, innenfor bærekraftige rammer. For å nå målet må bærekraft ligge til grunn for videre utvikling av reiselivsnæringen, og en styrket samordning er et viktig tiltak. Det samme er kunnskap og kompetanse i reiselivet. Den nasjonale utviklingsklyngen for campingnæringen (dette prosjektet) vil bidra til å nå målet som er skissert.

Utviklingssamarbeidet har fokus på en bærekraftig utvikling av næringen, noe som er forankret både i kommunale, fylkeskommunale og nasjonale strategier. Med bærekraftig utvikling menes bl.a. å bidra til økonomisk lønnsomhet i næringen, trygge og sikre arbeidsbetingelser og arbeidsforhold for de ansatte, trygge og gode opplevelser for gjestene, bidra til et levedyktig lokalsamfunn både økonomisk og sosialt med positive ringvirkninger for eksisterende lokalt næringsliv samt ivaretagelse av miljøet. Den enkelte campingplass er opptatt av å sikre både bedriften og nærmiljøet i samme og helst enda bedre stand for neste generasjon.

Prosjektorganisering

Samarbeidet omfatter 49 campingbedrifter fra hele Norge. Disse bedriftene er samarbeidets hovedaktører. Bedriftene har tegnet avtale om deltakelse, og "eier" klyngen og prosjektet i fellesskap.

NHO Reiseliv avd. camping er prosjektansvarlig og Norsk Turistutvikling er prosjektleder.

Fra Sogn og Fjordane er det pr. i dag med 6 bedrifter i Nasjonal klynge for campingnæringen:

- Førde Gjestehus og Camping
- Kjørnes Camping & Fjordhytter, Sogndal
- Lo-Vik Camping, Loen
- Nore Fjordsenter, Bryggja
- Pluscamp Sandvik/Gaupnetunet, Gaupne
- Pluscamp Sande Camping, Loen

Samarbeidet og tilliten mellom bedriftene innad i regionene og mellom regionene fungerer godt.

Bedriftene deltar med en egeninnsatsen i form av deltakelse i regionale og nasjonale møter og tematiske arbeidsmøter, svare på undersøkelser, evalueringer og kartlegginger mv., i tillegg til betaling av en årlig deltakerpris. Videre er de motivert til å gjennomføre tiltak som anbefales og fremkommer gjennom prosjektet.

Det nasjonale utviklingsprosjektet har en styringsgruppe bestående av én representant fra hver av de fire regionale gruppene for campingbedriftene (dvs. til sammen 4 bedriftsrepresentanter) samt én representant fra NHO Reiseliv. Styringsgruppen tar avgjørelser om valg av prioriterte oppgaver. Prosjektledelsen ivaretas av Norsk Turistutvikling, som er møteleder, sekretær, forbereder saker, og utgjør prosjektadministrasjonen.

Samarbeidspartnere

NHO Reiseliv, som er prosjektansvarlig, er en svært viktig samarbeidspartner, og bidrar med faglig rådgivning, nettverksbygging, bistand til pressetiltak, distribusjon av informasjon, stiller møtelokaler til disposisjon, i tillegg til finansiell bistand til konferanser mv.

Det kan i løpet av prosjektperioden søkes om midler til enkelte kompetansehevingstiltak fra Innovasjon Norge. Dette gjelder f.eks. kurset "Bli en mer bærekraftig bedrift", samt midler fra Omstillingsmotor digitale og teknologiske løsninger. Innovasjon Norge stiller årlig opp som innleder på Campingkonferansen.

Et spinoff-prosjekt som følge av det gjennomførte bedriftsnettverksprosjektet har vært innføringen av den internasjonalt anerkjente miljøordningen Green Key for reiselivsbedrifter i Norge. Green Key i Norge drives av FEE Norway. Prosjektledelsen og aktører i prosjektet har et godt samarbeid med denne stiftelsen.

Det er samarbeid med teknologimiljøet i Kongsberg med NCE Systems Engineering og Semcon Devotek vedr. digitalisering og omstilling av campingnæringen.

Det er også innledet dialog med Norges Bondelag for muligheter for samarbeid mellom campingnæring og landbruksnæring i forhold til mat-, kultur- og landbruksopplevelser for campingplassens gjester.

Prosjektet har også god kontakt og dialog med Petter D. Jenssen fra Norges miljø- og biovitenskapelige universitet.

Det har vært samarbeid med Norsk Bobilforening knyttet til markedsundersøkelser rettet mot deres medlemmer.

Studenter ved Høgskolen i Innlandet har tidligere gjennomført prosjektoppgaver for campingnettverket. Vi ønsker å benytte oss av studenter også i det pågående prosjektet når det er formålstjenlig.

Det vil ellers samarbeides med aktuelle fagmiljøer som måtte være aktuelle utfra behov i løpet av prosjektperioden.

Aktiviteter

Tiltakene som skal gjennomføres i prosjektet vil bidra til økt kompetanseheving for drivere og ansatte ved campingplassene. Mye av kunnskapen og erfaringen som oppnås vil kunne deles med øvrige campingplasser og reiselivsnæringen forøvrig. Dette vil videre bidra til visjonen om en bærekraftig camping- og reiselivsnæring, og å nå målsettingen om å øke næringens attraktivitet og gjestedøgn, samt styrke lønnsomheten.

Tiltakene som gjennomføres vil gi bedriftseierne mer kunnskap om markedet og om digitale og bærekraftige løsninger. Det vil fremkomme forslag til produktforbedringer for å kunne øke lønnsomheten og attraktiviteten til næringen. Det vil bli lagt stor vekt på distribusjon av erfaringer og kompetanse til bedriftene som deltar.

Det er ønskelig å igangsette/gjennomføre følgende hovedaktiviteter:

1. Gjennomføre regionale, nasjonale og evt. internasjonale møter, konferanser og studieturer.
2. Gjennomføre workshops og prosess for å identifisere digitale løsninger for bransjen knyttet til administrative rutiner, tilsynsordninger og kundereisen.
3. Gjennomføre gjesteundersøkelser for å få oppdatert kunnskap om gjesters opplevelser av campingprodukter, samt hvilke produkter og tjenester gjestene etterspør. Omstille næringen til å ta et større internasjonalt potensial.
4. Gjennomføre andre markedsundersøkelser, f.eks. undersøkelse rettet mot ulike brukergrupper, undersøkelse for å kunne utarbeide "personas"/hvem er den typiske campingturist, og undersøkelse rettet mot de som ikke velger camping som overnattingsform.
5. Bærekraftforbedringer hos campingbedrifter: Faglig vurdering av hvordan bedriftene kan bli mer bærekraftige med fysiske og kompetansemessige tiltak i bedriftene.
6. Samarbeidsprosjekt mellom landbruksnæring og campingnæring. Hvordan kan bedriftene bedre benytte opplevelser, kultur, lokal mat og andre landbruksprodukter, og samarbeide med aktuelle tilbydere i nærområdet av bedriftene for å øke attraktiviteten ved produktet og den lokale verdiskaping. Prosjektet skal styrke samarbeidet mellom campingbedrifter og ulike aktører lokalt/regionalt.
7. Utgivelse av Årsrapport for utvikling og trender i campingnæringen. Årsrapporten omfatter bl.a. statistikk, utviklingstrender og artikler om campingnæringen, og bidrar til å synliggjøre næringen.

8. Kurs- og kompetansetiltak vedr. eksempelvis bærekraft, omstilling, vertskap eller universell utforming.
9. Studietur for å lære om andres erfaringer og for å få inspirasjon og motivasjon for å forbedre og styrke egen bedrift.
10. Øvrige prosjekttiltak.

Prosjektdeltakerne vil utveksle erfaringer, drøfte felles utfordringer og løsninger, samt besøke hverandres bedrifter – og dermed erverve kunnskap om tiltak som kan bedre campingproduktet.

Videre vil det gjennomføres fellessamling og konferanser for alle bedriftsdeltakerne. Konferansene vil være åpne for allmennheten. Årets konferanse legges til Molde 5. november. En av innlederne i konferansen er ordfører i Stryn kommune. Det å legge arrangementet til ulike deler av Norge gir oss økte kostnader og noe færre deltakere enn om arrangementet legges sentralt på Østlandet. Men ettersom campingnæringen er stor i distriktene, og fordi den bidrar til betydelig omsetning til andre lokale næringer, så har vi valgt denne løsningen for å synliggjøre næringens potensial. Dette vil også bidra til forsterket kompetanseløft for distriktene. Evalueringer fra tidligere års konferanser har vært at deltakerne har fått økt faglig utbytte, økt kompetanse samt oppnådd nettverksbygging.

Tiltakene som gjennomføres vil bidra til å nå målsettingen om å øke bevisstheten om en mer miljøvennlig og bærekraftig næring, øke campingnæringens attraktivitet, styrke campingbedriftenes lønnsomhet, gi næringen konkurransefremmende rammebetingelser og bygge nettverk og samarbeid med andre aktører.

Dette innebærer at tiltakene som gjennomføres vil gi bedriftseierne mer kunnskap om markedet og forslag til produktforbedringer for å kunne øke lønnsomheten og attraktiviteten til næringen. Kunnskap og erfaringer som oppnås i prosjektet, vil også deles med øvrig campingnæring og andre interesserte aktører.

Målgrupper

Målgruppen for prosjektet er campingbedrifter som er med i samarbeidet. Det består i dag av 49 bedrifter. Det er mulig for flere bedrifter å bli medlemmer av nettverket. Dette gjelder bedrifter som tilstreber den samme veksten, seriøsiteten og kvaliteten som de øvrige bedriftene.

Erfaringen og kunnskapen som opparbeides i prosjektet kan deles med resten av campingnæringen og med andre øvrige reiselivsbedrifter. Med bakgrunn i produktforbedringer i campingnæringen som følge av prosjektdeltakelsen, vil et slikt samarbeid også gagne markedet/gjestene av campingnæringen, samt tilstøtende næringsliv, leverandører og samarbeidspartnere.

Resultat

Det tidligere gjennomførte bedriftsnettverket og utviklingsprosjektet viste seg å være av stor betydning for deltakerbedriftene. Campingplassene har gjennomført flere tiltak som følge av deltakelsen. Dette har bidratt til at bedriftenes lønnsomhet og gjestedøgn har økt.

Gjesteundersøkelser viser at gjestene er meget godt/svært godt fornøyd med campingplassene.

Det kan som eksempel nevnes at det er gjennomført en undersøkelse rettet mot bobileiere i 2012 og en oppfølgende undersøkelse i 2018. Med bakgrunn i den første undersøkelsen er det gjort en rekke tiltak på campingplassene for å tilfredsstille bobileiernes behov. Dette har gitt resultater; bobileierne ønsker i større grad å overnatte på campingplasser nå enn for 6 år siden, og er også jevnt over mer fornøyd med campingplassenes tilbud og kvalitet i dag.

Gjennomføring av gjesteundersøkelser, større forståelse av markedets behov og krav, hva kreves av tiltak for å bli mer bærekraftig og miljøvennlig, identifisering av digitale og teknologiske løsninger som kan bidra til en bedre kundereise, nettverksmøter med studieturer og erfaringsutveksling, konferanser mv. vil bidra til et større kvalitetsfokus på eget produkt og bedre motivasjon og inspirasjon til stadig å forbedre campingproduktet. Dette vil gi resultater i form av høyere gjestedøgn og økt omsetning. En større bevissthet på drift og miljøsertifisering kan også gi drifts- og miljøbesparelser, som i sum kan gi lønnsomhet for bedriften.

Resultatet av prosjektet vil være økt attraktivitet og omdømme utad, flere gjestedøgn og økt lønnsomhet for campingbedriftene, samt et styrket samarbeid med næringsliv og andre aktuelle aktører lokalt, regionalt og nasjonalt.

Effekter

Campingnæringen er en viktig "distriktsbygger". En stor andel av forbruket til campinggjesten legges igjen hos lokale og regionale næringsaktører som aktivitets- og opplevelsesbedrifter, servering, handelsstand, bensinstasjoner mv. Undersøkelser viser at en krone omsatt i campingnæringen gir 3-5 kroner omsatt i andre næringer. Økte gjestedøgn ved campingplassene vil bidra til økt lønnsomhet både for campingnæring og for lokalt og regionalt næringsliv forøvrig. Prosjektet kan derfor føre til positive ringvirkninger for lokalsamfunn.

Prosjektets erfaringer vil deles med øvrige campingbedrifter, reiselivsbedrifter og offentlige aktører i fylket og i Norge forøvrig. Dette vil dermed ha stor nytteverdi for hele landets campingnæring og reiselivsnæring.

Økt fokus på miljø og samfunnsansvar vil komme hele lokalsamfunnet til gode, også for fremtidens bosetting, næringsliv og bevaring av natur og miljø. En bærekraftig campingnæring vil bidra til å sikre stabile helårlige arbeidsplasser i små og større lokalsamfunn, både innenfor campingnæringen, for samarbeidspartnere og leverandører til næringen, samt andre som vil oppnå omsetning fra campinggjestene.

Campingnæringen er en viktig del av det totale reiselivstilbudet for turister og tilreisende. Prosjektet vil bidra til å opprettholde og heve reiseopplevelsen lokalt og regionalt for gjestene, noe som igjen vil ha en positiv effekt på Sogn og Fjordane sitt omdømme som en attraktiv reiselivsdestinasjon.

Tids- og kostnadsplan

Tidsplan

Kostnadsplan

Tittel	2019	2020	2021	2022	2023	SUM
Bærekraftforbedringer/veiledere	100 000	100 000				200 000
Digitaliseringsmuligheter for næringen	100 000	100 000				200 000
Gjesteundersøkelse på campingplassene	155 000	155 000				310 000
Konferanse/felles nettverkssamling	665 000	665 000				1 330 000
Kurs-/kompetanseiltak	40 000	40 000				80 000
Landbruk og camping - prosjekt	100 000	100 000				200 000
Markedsundersøkelser	60 000	60 000				120 000
Møteservering/øvrige utlegg	30 000	30 000				60 000
Nyheter til presse	10 000	10 000				20 000
Nyheter/oppdateringer til bedriftene	60 000	60 000				120 000
Prosjektledelse	190 000	190 000				380 000
Regionale møter	240 000	240 000				480 000
Regnskap	30 000	30 000				60 000
Reisekostnader (NTU/eksterne)	40 000	40 000				80 000
Samarbeid med lokale/regionale aktører	60 000	40 000				100 000
Service/individuell oppfølging deltakerbedr.	125 000	125 000				250 000
Studietur	220 000					220 000
Styremøter/øvrige møter	50 000	50 000				100 000
Øvrige tiltaksoppgaver	40 000	40 000				80 000
Årsrapport for campingnæringen	185 000	185 000				370 000
Sum kostnad	2 500 000	2 260 000				4 760 000

Finansieringsplan

Tittel	2019	2020	2021	2022	2023	SUM
Egeninnsats arbeid - campingbedrifter	470 000	470 000				940 000
Egne midler/kontanter - campingbedrifter	552 000	552 000				1 104 000
Egne midler/reisekostn. - campingbedr.	225 000	105 000				330 000
NHO Reiseliv	400 000	150 000				550 000
Tilskot til nærings- og samfunnsutvikling 2019	240 000					240 000
Øvrige fylkeskommuner	613 000	983 000				1 596 000

Sum finansiering	2 500 000	2 260 000	4 760 000
-------------------------	------------------	------------------	------------------

Geografi

1400-Sogn og Fjordane

Vedleggsliste

Dokumentnavn	Filstørrelse	Dato
Tids- og milepælsplan 19-20.pdf	74 603	11.03.2019